FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ
1.3 Departamentul	TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ, CLUJ-NAPOCA
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENŢĂ
1.6 Programul de studiu / Calificarea	TEOLOGIE/ TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KLR0090 DREPT CANONIC III**						
2.2 Titularul activităţilor de curs			Lect. dr. Traian COSTE-DEAK (prof. asociat)				
2.3 Titularul activităţilor de seminar			Lect. dr. Traian COSTE-DEAK (prof. asociat)				
2.4 Anul de studiu	IV	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					20
Tutoriat					8
Examinări					2
3.7 Total ore studiu individual	70				
3.8 Total ore pe semestru	126				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competenţe	• Nu este cazul

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Sală de curs
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Sală de curs dotată cu aparatură de videoproiecţie

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Introducerea în noțiunile juridice de bază ale dreptului canonic, scurt istoric al formării și redactării Codului de Drept Canonic al Bisericilor Catolice Orientale și o însușire a terminologiei juridico-canonice • Provocarea în analiza unor cazuri juridice în baza canoanelor și aplicabilitatea lor în viața pastorală și socială a Bisericii. • Capacitatea de asimilare a terminologiei, noțiunilor și limbajului juridico-canonic de specialitate spre o utilizare cât mai concretă și eficace în cazuistica și scenariile juridice prezente în activitatea pastorală sau ecleziastică.
Competenţe transversale	• Asimilarea cât mai eficientă a comunicării în baza terminologiei canonice pentru un mai bun raport inter-social și eclezial între clerici și raport cu laicii • Provocarea spre o dezvoltare a unui gândiri juridico-canonice în raport cu activitatea pastorală sau liturgică a candidaților la preoție și a laicilor în raport cu structurile și membrii Bisericii. • O evoluție în raportarea tinerilor studenți la structurile de competență juridică ale Bisericii pentru o mai bună înțelegere a relației instituționale și canonice existente între societate și instituția Bisericii pe plan, liturgic, pastoral și juridic.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Însuşirea cunoştinţelor specifice; formarea capacităţilor intelectuale, a disponibilităţilor şi abilităţilor practice de importanței dreptului canonic în viața cotidiană a Bisericii și în raportul ei instituțional, ecleziastic și liturgic cu credincioșii pe care îi păstorește
7.2 Obiectivele specifice	• Identificarea de termeni, perceperea unor relaţii şi conexiuni, nominalizarea unor concepte; compararea şi clasificarea unor date; investigarea, descoperirea, explorarea, reducerea la o schemă, anticiparea unor rezultate, generarea de idei, argumentarea unor enunţuri • Interpretarea canoanelor Codului de Drept Canonic Oriental prin lectură continuă în baza a domenii din structura de organizare a Bisericii Catolice și defalcarea lor în funcție de terminologie și sens juridic pentru o mai bună aprofundare a scopului și utilităților acestora în plan canonic, pastoral, liturgic și adimistrativ în baza universalului principiu de *salus animarum* și *validitas* ale actelor întreprinse în cadrul Bisericii.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Sacramentul Căsătoriei. Introducere.	Expunere, Prelegere interactivă	2 h
Persoanele abile de celebrare a Sacramentului Căsătoriei în conformitate cu prescrierile canonice. Soț, soție și preot celebrant.	Expunere Prelegere interactivă	2h
Competenţa Bisericii de a apăra și determina validitatea sacramentului căsătoriei	Expunere Prelegere interactivă	2h
Grija pastorală a păstorilor și a Bisericii pentru binele sacramentului și a soților	Expunere Prelegere interactivă	2h
Impedimente la căsătorie	Expunere, Prelegere interactivă	2h
Dispense acordate pentru forma de celebrare a căsătoriei și alte situații	Expunere Prelegere interactivă	2h
Căsătorii mixte între un catolic și un ne-catolic creștin	Expunere Prelegere interactivă	2h
Căsătoriile cu disparitate de cult între un catolic și un ne-creștin	Expunere Prelegere interactivă	2h
Licenţe acordate în cadrul Sacramentului Căsătoriei	Expunere, Prelegere Problematizare	2h
Consensul matrimonial al candidaților la	Expunere, Prelegere interactivă	2h

căsătorie	Problematizare	
Vicii de consens	Expunere, Prelegere interactivă	2h
Materia, forma și autoritatea competentă de celebrare a căsătoriei	Expunere, Prelegere interactivă	2h
Convalidarea căsătoriei	Expunere, Prelegere interactivă	2h
Separarea soţilor	Expunere, Prelegere Problematizare	2h

Bibliografie:

Codul Canoanelor Bisericilor Orientale, Cluj-Napoca 2001
Conciliul Ecumenic Vatican II, Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990
Nicolae Flueraş, *Uzul Sacramentelor,* Blaj, 1932
Pinto P. V., (a cura di), *Commento al Codice dei canoni delle Chiese Orientali,* Studium Romanae Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001
CORRAL-SALVADOR-de PAOLIS-GHIRLANDA, *Nuovo Dizionario di Diritto canonico*, Milano 1993
Demetrios SALACHAS, *Istituzioni di diritto canonico delle Chiese cattoliche orientali*, Bologna 1993
Studia Universitatis Babeș-Bolyai, an XLVII, nr. 3, Oradea, 2002, pp. 5-54. Bleiziffer William
Alexandru, *Culto divino e disciplina dei sacramenti, considerazioni canoniche*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia, 2003
Josef Prader, *Il matrimonio nel mondo: celebrazione, nullità e scioglimento del vincolo*, Roma 2001
Josef Prader, *Il matrimonio in Oriente e in Occidente*, Roma 2003

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Analiza în domeniu practic al canoanelor Codului de Drept Canonic Oriental privitoare la Sacramentul Căsătoriei	Analiza Dezbaterea Cazuistică	
Expunerea și analiza canoanelor care tratează persoanele celebrante ale Căsătoriei în Bisericile Catolice Orientale în funcție de ritul lor, cei doi candidați și statutul lor, preotul celebrant și competențele sale.	Analiza Dezbaterea Cazuistică	
Statutul Bisericii în apărarea și capacitatea de păstrare a validității Sacramentului Căsătoriei	Analiza, Dezbaterea Cazuistică	
Responsabilitățile normative pe care Bisericile Catolice Orientale le au în conformitate cu Codul de Drept Canonic Oriental în privința respectării binelui comun și personal a celor doi soți	Analiza Dezbaterea Cazuistică	
Piedicile canonice și juridico-ecleziastice care fac imposibilă celebrarea validă și acordarea Sacramentului Căsătoriei în biserică unor doi candidați bărbat și femeie	Analiza Dezbaterea Cazuistică	
Procedura canonică de acordare a dispenselor pentru celebrarea Sacramentului Căsătoriei. Situații, contexte, metodă de acționare și sistem juridic necesar.	Analiza Dezbaterea Cazuistică	
Licențele de celebrare a Sacramentului Căsătoriei care conferă celebrantului posibilitatea de celebrare validă a Tainei în cazuri și situații excepționale.	Observare Analiza Cazuistică	
Validitatea sau vicierea consensului matrimonial. Cazuri teoretice și aplicabilitate pe cazurile tribunalelor matrimoniale cu informații fictive asupra identității părților implicate.	Analiza, Dezbaterea Cazuistică Munca în grup	
Viciile de consens în Sacramentul Căsătoriei explicații amănunțite prin exemple teoretice și cauzistică.	Analiza Dezbaterea	
Elemente de materie, formă și celebrare liturgică necesare pentru validitatea căsătoriei. O analiză canonico-liturgică a administrării Sacramentului.	Observare Analiza	
Sistemul juridic de convalidare unei căsătorii viciate. Exemple concrete-teoretice din cazuistica matrimonială.	Analiza, Dezbaterea Cazuistică	
Contextele și condițiile de aplicabilitate a prescrierilor canonice pentru separarea a doi soți. Exemple teoretice.	Analiza, Dezbaterea Cazuistică	

Procedura de separare a soților în conformitate cu normele Codului de Drept Canonic Oriental. Exemplificare practică.	Creativitate dirijată Dezbaterea Cazuistică	
O prezentare generală a instituțiilor primordiale necesare pentru validitatea unei cauze matrimoniale într-un tribunal ecleziastic după normele Dreptului comun.	Analiza Dezbaterea Cazuistică	

Bibliografie:

Codul Canoanelor Bisericilor Orientale, Cluj-Napoca 2001

Codex Iuris Canonici, publicat la 25 ianuarie 1983, în *AAS* [1983]; EV 8/637-1089; Traducere în limba română (pro manuscripto) *Codul de drept canonic*, Iaşi, 1995.

Conciliul Ecumenic Vatican II, Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990

Demetrios SALACHAS, *Istituzioni di diritto canonico delle Chiese cattoliche orientali*, Bologna 1993

Demetrios SALACHAS, *Inter-Ecclesial Relations Between Eastern and Latin Catholics : A Canonical-Pastoral Handbook* 2009

Pinto P. V., (a cura di), *Commento al Codice dei canoni delle Chiese Orientali*, Studium Romanae Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001.

Conciliul Provincial Primu alu Provinciei Basericesci greco-catolice tienutu la anulu 1872, Blasiu 1882.

Conciliul Provincial Secundu al Provinciei Bisericeşti greco-catolice ţinut la anul 1882, Blaj 1885.

Conciliul provincial al Treilea al Provinciei Bisericeşti greco-catolice ţinut la anul 1900, Blaj 1906.

Bleiziffer William A., *Alcune considerazioni riguardanti il diritto canonico particolare stabilito o da stabilire dai sinodi delle Chiese "sui iuris" o con l`intevento della Santa Sede.*

Josef Prader, *Il matrimonio nel mondo: celebrazione, nullità e scioglimento del vincolo*, Roma 2001

Josef Prader, *Il matrimonio in Oriente e in Occidente*, Roma 2003

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinutul disciplinei este coroborat cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii, ale asociaţiilor profesionale şi ale angajatorilor

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Dobândirea cunoştinţelor specifice disciplinei	Evaluare orală	25%
	Dobândirea cunoştinţelor specifice disciplinei		25%
10.5 Seminar/ laborator	Lucrare de seminar		50%
10.6 Standard minim de performanţă			
• Dobândirea unui pachet minimal de competenţe necesare în interpretarea și înțelegerea canoanelor și a legilor ecleziastice existente actualmente în vigoare în cadrul Bisericilor Catolice Orientale și a structurii de guvernare și administrare a acestora la nivel local și general.			

Data completării 07.04.2019

Semnătura titularului de curs
Lect. dr. Traian COSTE-DEAK

Semnătura titularului de seminar
Lect. dr. Traian COSTE-DEAK

Data avizării în departament
17.04.2019

Semnătura directorului de departament

Lect. dr. Marius Grigore FURTUNĂ

